

Correctievoorschrift HAVO

2015

tijdvak 2

kunst

beeldende vormgeving - dans - drama - muziek - algemeen

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 63 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 1

1 maximumscore 3

De synthese wordt bereikt door (drie van de volgende):

- de plaatsing van de beeldhouwde figuur (onderaan) in hetzelfde perspectief (van onderaf) als de geschilderde achtergrond.
- een overtuigende/'kloppende' verhouding tussen de beeldhouwde figuur op de voorgrond en de geschilderde figuren.
- de beeldhouwde draperieën bovenin, deze fungeren als een 'gordijn' voor het schilderij.
- de voortzetting van (dezelfde soort) figuren uit het beeldhouwwerk in het schilderij (beide bevatten naakte mannen, vrouwen en engeltjes).
- de voortzetting van de symmetrie van het beeldhouwwerk in het schilderij.
- de doorlopende lijnen van de draperieën (waar de beeldhouwde figuur op ligt) in de geschilderde golven er vlak achter.

per juiste beschrijving

1

2 maximumscore 2

twee van de volgende:

- god van de zon/het licht: Lodewijk identificeerde zich met deze betekenis omdat hij net zo'n essentiële/allesomvattende rol vervulde als de zon/het licht.
- god van de kunsten: Lodewijk identificeerde zich met deze betekenis omdat hij een centrale rol wilde spelen in de ontwikkeling van de kunsten / omdat hij toonaangevend wilde zijn op het gebied van de kunsten.
- god van de rationele orde / de (zelf)beheersing: Lodewijk identificeerde zich met deze betekenis omdat deze eigenschappen van belang zijn voor het regeren / van belang zijn voor goed leiderschap.

per juiste betekenis met juiste uitleg

1

Opmerking

Alleen als de mythologische betekenis genoemd is én daarbij aan wordt gegeven waarom Lodewijk zich met deze betekenis identificeerde, 1 scorepunt toekennen. Als een van beide ontbreekt / onjuist is, geen scorepunten toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Door aan de Academie handboeken over inhoud / stijl van de kunst op te laten stellen.
- Charles le Brun / de hofschilder van de koning was / werd benoemd tot directeur van de Academie.
- Kunstenaars waren in dienst van de staat / kunstenaars kregen een salaris van de staat.
- Kunstenaars die verbonden waren aan de Academie mochten alleen door de staat goedgekeurde opdrachten uitvoeren.
- Kunstenaars die verbonden waren aan de Academie mochten geen lid zijn van een ander genootschap.
- Er was sprake van subsidie vanuit de staat aan de Academie, waardoor de instelling afhankelijk was van de staat.

per juiste beschrijving

1

4 maximumscore 3

drie van de volgende:

- kunstenaarsreizen: Franse hofkunstenaars maakten studiereizen naar Italië. De kennis van Italiaanse kunst die zij daar opdeden verwerkten ze in de kunst die zij aan het hof produceerden.
- drukwerk: Aan het Franse hof nam men kennis van de Italiaanse kunst / ideeën over kunst in de vorm van gravures / in de vorm van traktaten.
- handel/verzamelingen: Kunstwerken uit de Romeinse oudheid en Italiaanse renaissance waren in trek bij koningen en adel die een kunstverzameling aanlegden.
- geschenken: Door huwelijken tussen leden van Italiaanse adellijke families en Franse vorsten werden Italiaanse kunstuitingen meegebracht naar het Franse hof.

per juiste beschrijving

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de compositie / het maken van een compositie een **artistieke** aangelegenheid/vaardigheid/kwaliteit is en dat daarom kritiek op dit punt gevoelig ligt bij een kunstenaar (als Bernini).

Voorbeeld van een juiste antwoord:

Op het artistieke vlak van (onder andere) de compositie toont de kunstenaar zijn capaciteit om te scheppen / toont de kunstenaar zijn genialiteit. (Kritiek op dit punt ligt voor een kunstenaar als Bernini om die reden extra gevoelig.)

Opmerking

Geen scorepunt toekennen als het antwoord gericht is op de hoge status/roem/bekendheid van Bernini.

6 maximumscore 3

- kenmerk van de Italiaanse barok in het eerste ontwerp (a) (een van de volgende): 1
  - gebruik convexe (bolle) / concave (holle) vormen / gebruik van zwierige/slingerende lijn
  - gebruik van pilasters de horizontale geleiding doorbreken
  - uitgebreide decoraties (fries en beeldhouwwerk op de daklijst)
- Het derde ontwerp (b) van Bernini is classicistischer, omdat (een van de volgende): 1
  - de gevel uit alleen rechte lijnen bestaat.
  - de gevel minder ornamenten bevat.
  - de gevel meer regelmaat/herhalingen bevat.
  - de opbouw uit drie horizontale geleidingen bestaat.
  - de gevel klassieke ornamenten bevat, zoals de timpanen boven de ramen.
- Het definitieve, Franse ontwerp (c) is (nog) classicistischer, omdat (een van de volgende): 1
  - centraal in de gevel, bovenop, een groot timpaan is geplaatst.
  - (het middendeel van) de gevel de klassieke, driedelige gevelopbouw bevat / bestaat uit basis, zuilen, architraaf (en timpaan).
  - de ornamenten uitsluitend ingekaderd zijn binnen de gevelindeling.

7 maximumscore 1

Classicisme werd gezien als een rationele/evenwichtige/harmonieuze stijl, een eigenschap die past bij de waardigheid van een koning.

of

De keuze voor het classicisme onderstreept de status van de koning als verlicht / intellectueel / kenner van de kunsten.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 2

- Bernini's streven naar gelijkenis blijkt uit (een van de volgende): 1
  - het onderzoek naar het karakteristieke van de koning door veelvuldig te schetsen (terwijl hij in actie was/zich onbespied waande).
  - het modelleren naar de zichtbare werkelijkheid (er vonden dertien poseersessies plaats).
- Bernini's streven naar idealisering blijkt uit (een van de volgende): 1
  - het modelleren naar het schoonheidsideaal van de klassieken door het verhevene/klassieke ('dat wat lijkt op mooie antieke beelden') te benadrukken.
  - het weglaten / bijstellen van elementen die lelijk/niet perfect werden gevonden (zoals het asymmetrische van de neus).

9 maximumscore 3

drie van de volgende:

- dramatiek, door sterke contrasten in licht-donker, zoals in de draperieën, in de pruik of door tegengestelde bewegingen/richtingen, het hoofd dat dwars staat op 'de windrichting' / op de beweging van de draperieën
- (suggestie van) beweging / dynamiek, door de golvende draperieën, de slingerende krullen / door het gebruik van diverse structuren (het gladde gezicht omlijst door het weelderige haar)
- realisme, levensechte stofuitdrukking, bijvoorbeeld: de pruik, het harnas, de realistische/levendige gezichtsuitdrukking
- aandacht voor emotie, de verheven uitdrukking op het gezicht van Lodewijk
- aandacht voor blik(richtingen) en/of aandacht voor de interactie tussen de toeschouwer en het beeld. Lodewijk kijkt in de verte / kijkt over de hoofden van zijn publiek heen (hij is verheven) / kijkt (figuurlijk) neer op zijn publiek).

per juist kenmerk met juiste beschrijving 1

Opmerking

Alleen als het kenmerk van de barok genoemd is én een juiste daaraan gekoppelde beschrijving is gegeven van (een aspect van) het beeld, 1 scorepunt toekennen. Als een van beide ontbreekt / onjuist is, geen scorepunten toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 2

- argument voor een dialoog 1
 Uit het antwoord moet blijken dat er sprake is van een dialoog doordat het beeld van Cragg:
 net als de barokke beelden gemaakt is van traditioneel / klassiek materiaal
 of
 gemaakt is door de traditionele werkwijze van plastisch vormen
 of
 beweging suggereert.
- argument tegen een dialoog 1
 Uit het antwoord moet blijken dat er sprake is van een confrontatie, omdat de sculptuur van Cragg:
 zwart is, terwijl de (marmeren) beelden van de oude meesters wit zijn (evenals de rest van de zaal).
 of
 abstract / geabstraheerd is, terwijl bij de barokke beelden sprake is van figuratie / streven naar natuurgetrouwheid.

Blok 2

---

11 maximumscore 2

- Deze samenwerking bood de mogelijkheid om (twee van de volgende):
- het ideaal van een discipline-overstijgende kunst te verwezenlijken.
  - ideeën te delen met / inspiratie op te doen bij kunstenaars uit andere disciplines.
  - een ander/breder publiek aan te spreken.

per juiste mogelijkheid 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 2

- Kunstenaars vonden (een van de volgende): 1
  - de West-Europese cultuur overgeciviliseerd / te ver af staan van de natuur.
  - Kunstenaars vonden de West-Europese kunst te academisch / te veel aan regels gebonden.
- Zij voelden zich aangetrokken tot primitieve culturen, omdat (een van de volgende): 1
  - zij meenden dat de mensen in deze culturen in harmonie leefden met de natuur / dicht bij de oorsprong van het leven stonden.
  - zij de kunst uit deze cultuur beschouwden als puur / oorspronkelijk/vrij van regels.

13 maximumscore 2

twee van de volgende:

- De (vele) sprongen / veel naar boven gerichte bewegingen suggereren het vliegen van een vogel.
- Het snel over de schouder kijken links / rechts afwisselend, dit suggereert de wendbaarheid van de kop van een vogel.
- Het in de mond nemen van een appel, suggereert het pikken met een snavel.

per juist antwoord

1

Opmerking

Alleen als zowel de beweging wordt genoemd én als beschreven is hoe je er een vogel in herkennen kunt, 1 scorepunt toekennen. Als een van beide ontbreekt / onjuist is, geen scorepunten toekennen.

14 maximumscore 1

Het kwade wordt vertolkt door instrumenten met een stevig(er)/zwaar(der) karakter, zoals slagwerk en koperblazers (trompet / trombone) (deze klinken niet bij 'het goede') en bij 'het goede' hebben instrumenten met een fragieler/lichter karakter de overhand (viool, cello, fluit, piccolo en dwarsfluit).

Vraag	Antwoord	Scores
<p>15 maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – (theorievorming) Een manifest zet aan tot het (verder) denken over kunst / kan aanzetten tot theoretische discussie. – (breuk markeren) Met een manifest kan een breuk met het verleden / met de traditie worden gemarkeerd. – (verspreiden van ideeën) Met het delen van ideeën konden geestverwanten worden aangesproken/gevonden. – (inzicht bieden) Een manifest kan de ideeën van de kunstenaar / groep verduidelijken. – (aandacht/publiciteit genereren) Door het uitbrengen van een manifest wordt er aandacht gevestigd op de ideeën en het werk van de kunstenaar / groep. <p>per juist antwoord</p>		<p>1</p>
<p>16 maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • De groepsdans (is geen decoratief element dat los staat van het verhaal, maar) sluit aan op de dramatische situatie, want de groepen geven uitdrukking aan de strijd tussen de tovenaars en de Vuurvogel • Bijvoorbeeld: als de Vuurvogel haar hand omhoog doet, gaan de prinsessen (en wachters) omhoog, of: als de tovenaars in actie komen worden de wachters actief/actiever 		<p>1</p> <p>1</p>
<p>17 maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • principe 1: Goecke ontwerpt een (nieuwe) magische / vogelachtige bewegingsstijl die geënt is op de muziek en het onderwerp van het ballet • principe 5: De choreografie volgt niet alleen de muziek, maar vult deze ook verder in (de choreografie bevat korte/staccato/abrupte bewegingen die je op basis van de vloeiende/legato muziek niet (meteen) zou verwachten) en/of er is daarmee sprake van een eigen zeggingskracht / geen sprake van een ondergeschikte rol 		<p>1</p> <p>1</p>

Blok 3

---

18 maximumscore 2

twee van de volgende:

- De Amerikaanse bevolking beschikte over meer geld / er was sprake van economische groei / er werd meer op krediet gekocht / het gemiddelde inkomen steeg (men kon meer producten aanschaffen, ook niet-noodzakelijke goederen).
- Er was sprake van meer vrije tijd, zodat er meer ruimte kwam om te consumeren / uit te gaan (door de welvaart / de inzet van tijdbesparende huishoudelijke apparatuur had men meer tijd om televisie te kijken, tijdschriften te lezen, naar muziek te luisteren etcetera).
- (consumenten hadden meer te kiezen) Er was sprake van een steeds gevarieerder aanbod door technische ontwikkelingen (nieuwe producten / nieuwe productvormen, zoals kleurenmagazines, LP's etcetera.)
- (consumenten konden voor hetzelfde geld meer producten kopen) Er was sprake van een groeiend aanbod door steeds efficiëntere productiemethoden (fabrikanten wisten producten tegen lagere kosten te produceren / wisten meer producten in dezelfde tijd te produceren)

per juist antwoord

1

19 maximumscore 1

Dankzij het feuilletonconcept / de koppeling aan een langlopende serie is de fabrikant ervan verzekerd dat het publiek de boodschap dagen, weken of zelfs jaren achter elkaar 'binnen' zal krijgen.

of

In deze opzet konden fabrikanten hun boodschap op verschillende manieren presenteren en daardoor beter laten inwerken op hun publiek (zoals hier: een rechtstreekse boodschap, de boodschap in de vorm van een klein hoorspel en een 'verslag van een demonstratie').

20 maximumscore 2

twee van de volgende:

- vrouwen in de hoofdrol
- vrouwspecifieke onderwerpen, zoals zwangerschap
- aandacht voor relaties (moeder-kind, vrouw-man)
- aandacht voor emoties
- aandacht voor huiselijke situaties

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 1

een van de volgende:

- Deze stijl leent zich voor het uitdrukken van emoties / in deze stijl wordt de nadruk gelegd op emotionaliteit.
- Deze stijl is meeslepend / toegankelijk / leent zich voor pretentieloos vermaak.

22 maximumscore 2

twee van de volgende:

- camera afstand: emoties worden letterlijk van dichtbij in beeld gebracht / waterige ogen worden in 'close up' in beeld gebracht.
- Versterkt geluid bij 'echo' van de kinderstem.
- Orgelmuziek ondersteunt de emotie.

per juist voorbeeld

1

23 maximumscore 2

twee van de volgende:

- harmonie met de natuur: Ron is tuinman, hij is verbonden met de natuur / Rons nieuwe woning ligt buitenaf (uitzicht op het meer / de heuvels).
- eenvoudig leven: Rons woning is sober / eenvoudig (kaarsjes als licht / haardvuur als verwarming / één leefruimte en één slaapruiimte).
- anti-materialistisch/anti-consumptie: Ron knapt een oude molen op / hij ziet de waarde van oude 'verrotte' eikenhouten balken / hij lijmt een kapotte theepot / hij wil een molensteen hergebruiken als tafel.

per juist antwoord

1

Opmerking

Alleen 1 scorepunt toekennen als zowel het thema als een voorbeeld worden genoemd. Als een van beide ontbreekt / onjuist is, geen scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 2

twee van de volgende opvattingen:

- Een relatie tussen twee personen uit verschillende milieus is niet acceptabel/niet wenselijk.
- Een relatie tussen een armer iemand en een rijkere iemand moet je wantrouwen ("het is om haar geld").
- Een weduwe die ook moeder is moet er zijn voor haar kinderen en moet haar behoefte aan liefde aan de kant zetten.

per juist antwoord

1

25 maximumscore 1

De verkoper suggereert dat de televisie een vervanging voor gezelschap zou zijn, Cary (die net haar relatie verbroken heeft) ziet echter alleen zichzelf (en haar eigen leven) weerspiegeld in het scherm.

26 maximumscore 1

Sirk stelt maatschappijkritische kwesties aan de orde en dat past (niet bij eenvoudig vermaak/ lage cultuur en wél) bij serieuze/'hoge' cultuur.

Blok 4

---

27 maximumscore 1

In de jaren zestig zetten (met name) jongeren zich af tegen de conservatieve burgerlijke cultuur / bestaande hiërarchische verhoudingen / de materiële op consumptie gerichte burgercultuur.

28 maximumscore 3

drie van de volgende aspecten van de muziek:

- Het instrumentale intermezzo is opvallend lang (en sterk sfeerbepalend).
- Er is veel ruimte voor improvisatie (in dit intermezzo).
- Het spel is op een bepaald moment extreem hard / agressief / ruig.
- het gebruik van vervorming / feedback / morsecode-achtige-effecten (in het gitaargeluid)
- de schreeuwerige manier van zingen

per juist aspect

1

29 maximumscore 1

Deze keuzes werden als een provocatie opgevat omdat The Who symbolen van nationale trots als decoratie op kleding / in een bandlogo gebruikte en ze daarmee 'ontheiligde'.

Vraag	Antwoord	Scores
30	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat Townshend wel de vorm, maar niet de intentie van Metzger overnam.</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord: Het gaat bij The Who niet (meer) om het creëren van leegte om ruimte te scheppen voor iets nieuws (de act wordt elk optreden herhaald), maar alleen om het maken van een statement / om te provoceren.</p>	
31	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het achtergrondkoor (zingt lange noten zonder tekst en) doet denken aan een kerkkoor. – Het herhalen van de tekstregel(s) werkt als een gebed of mantra. – De muziek is zacht en rustig, past als omlijsting voor gebed of bezinning. – In de instrumentale begeleiding is een orgel te horen. Dat instrument is van oudsher sterk verbonden met de kerk. 	
	per juist antwoord	1
32	<p>maximumscore 3</p> <p>drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – snel in- en uitzoomen – gebruik van groothoeklens – gebruik van verschillende extreme/ongebruikelijke camerahoeken / camerastandpunten – close ups – schommelen met de camera – camera 90 graden draaien – het afwisselen van scherp en onscherp beeld 	
	per juist antwoord	1
33	<p>maximumscore 2</p> <p>Er is sprake van (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – een kakofonie van geluiden. – het gebruik van vervreemdende (flipperkast) geluidseffecten. – veel herhalingen. – een hoog tempo. 	
	per juist aspect	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

34 maximumscore 1

Een van de volgende opvattingen:

- Popmuziek moet direct / van hier en nu zijn (daar past deftige opera of zweverige spiritualiteit niet bij).
- Popmuziek moet 'jong' zijn (en dus wegblijven van oude vormen en oude cultuur zoals opera).

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinerator in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 23 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen (voor zover deze niet elders in het examen zijn aangegeven)

---

n.v.t.